

خودتان را تغییر دهید

۱۱

فریب تبلیغات را نخورید

۱۱

امنیت در پیست‌های اسکی
ایران یخ زده است

۱۲

پرویز براتی

معرفی هنرمند؛ پرویز تناولی

مجسمه‌سازی عاشق فرهاد کوهکن

پرویز تناولی مجسمه‌ساز مطرحی است که نام او، در سراسر دنیا بیش از هر هنرمند دیگری شنیده شده است. به لطف آثار گرانبهای او، نام هنر ایران در بسیاری از مراکز معتبر هنری دنیا و مجلات تخصصی هنر برده می‌شود. نکته بسیار مهم در مورد این مجسمه‌ساز این است که همه آثارش از دو رکن بسیار اساسی فرهنگ ایرانی اسلامی، یعنی ادبیات و معماری الهام می‌گیرند. تناولی در سوم فروردین‌ماه سال ۱۳۱۶ در تهران و در محله دروازه شمیران در یک خانواده متوسط به دنیا آمد. وی از سنین ۱۰ تا ۱۱سالگی فعالیت هنری خود را با نوازندگی ویولن زیر نظر استادانی چون نیک‌نواز و ابوالحسن صبا آغاز کرد. تناولی تحصیلاتش را در دبیرستان ادیب ادامه داد. هنگام تعطیلی دبیرستان به هنرستان کمال‌الملک می‌رفت. در سال ۱۳۳۲ هنرستان هنرهای زیبا در تهران تأسیس شد و او در رشته مجسمه‌سازی نام‌نویسی کرد. وی پس از گذراندن دوره سه‌ساله مجسمه‌سازی در هنرستان هنرهای زیبا در سال ۱۳۳۵ به ایتالیا رفت و در آکادمی هنرهای زیبای شهر کارا مشغول به تحصیل شد. بعد از دو سال مقدار پولی که وی از طریق تدریس موسیقی و کمک‌های مالی خانواده‌اش پس‌انداز کرده بود تمام شد و در سال ۱۳۳۶ مجبور شد به ایران بازگردد.

تناولی در دی‌ماه ۱۳۳۶، آثاری کاملاً متفاوت شامل حکاکای ها، مجسمه‌های سفالی و مجسمه‌های ساخته‌شده از آهن‌قراضه‌ها را در تالار به نمایش گذاشت. این نخستین‌بار در ایران بود که مجموعه‌ای از آثار یک مجسمه‌ساز به نمایش درمی‌آمد. مجسمه‌های پرویز تناولی یک فرق عمده با مجسمه‌های دیگران دارد. مجسمه اساساً به معماری ظاهری‌اش متکی است، اما تناولی در مجسمه‌هایش به فضا و شکل درونی مجسمه اهمیت می‌دهد. یک فضای درونی رازآلود که بر شکل بیرونی مجسمه تأثیر می‌گذارد و نشان این رازآلودگی، قفل و بست و زبانه‌هایی است که در اعضا و جوارح مجسمه‌ها کار می‌گذارد یا به وجود می‌آورد.

در آثار تناولی، چند مجموعه شاخص وجود دارد. یکی مجموعه هیچ‌ها که نخستین‌بار در دهه ۴۰ شمسی ساخته شدند و در حال حاضر از مشهورترین کارهای پرویز تناولی به حساب می‌آیند. تناولی اولین اثر هیچ خود را در سال ۱۳۴۳ ساخت و حدود ۱۰ سال بر روی این دسته آثار کار کرد. او به جایی رسید که خواست نشان دهد هیچ در حقیقت، یک وجود است و شکل، بدنه و حجم دارد. به این منظور دو قفس از هیچ ساخت؛ قفسی که داخل آن کلمه هیچ بود و قفسی که هیچ در آن نبود؛ و البته این دو قفس با یکدیگر فرق داشتند چون از لحاظ بصری یکی نبودند.

هیچ‌ها، در حقیقت واکنش اعتراضی این مجسمه‌ساز به شرایط اجتماعی حاکم بر زندگی‌اش در دهه ۴۰ هستند که دامنه آن حتی علیه نقاشان مکتب سقاخانه هم کشیده شد. تناولی گفته که در آن سال‌ها نقاشان زیادی به مکتب سقاخانه کشیده شدند و بیشتر آنها، خط را اساس کار خود قرار داده بودند. این حوادث که در ظاهر به گسترش مکتب سقاخانه منتهی شد، به جای آنکه تناولی را خشنود کند، باعث دلزدگی وی شد. او احساس می‌کرد خط وسیله‌ای برای عده‌ای ناقش‌شده. از همین رو تا جای ممکن از خط کناره می‌گیرد و در عوض به تک‌کلمه‌ای قناعت می‌کند؛ هیچ. مجموعه شاعر دسته‌ای دیگر از آثار این هنرمند است و جزء اولین مجسمه‌های تناولی حول محور فرهاد، شخصیت افسانه‌ای ادبیات ایران، به حساب می‌آید. او از اوایل دهه ۴۰ شمسی کارهایی را با تم فرهاد شروع کرد که اولین آنها مربوط به سال‌های ۴۰ و ۴۱ است؛ زمانی که این هنرمند به دعوت خانم آبی گری مجموعه‌دار معروف امریکایی، برای اقامتی شش‌ماهه به مینیاپولیس می‌رود. تناولی خود گفته چون در امریکا فرهاد را نمی‌شناختند به جای فرهاد از کلمه شاعر استفاده کرد و هر جا که مجسمه فرهاد می‌ساخت، نام شاعر را روی آن می‌گذاشت. اما مجموعه‌ای که با فاصله‌ای بسیار از هیچ‌ها، مجموعه شاعر و مجموعه عشاق پیشی گرفته، دیوارهای این هنرمند است که در آوریل ۲۰۰۸، رکوردی قابل تأمل به جا گذاشت؛ رکوردی که تا به حال در هیچ‌یک از حراج‌های موسسات کریستی، ساتی و بونامز برای هنر ایران و عرب شکسته نشده است. این رکورد را یک مجسمه برنزی رقم زد؛ مجسمه‌ای با ابعاد ۱۸۱×۱۰۲×۲۳ سانتیمتر با عنوان تخت‌جمشید (اوه پرسپولیس) که نهایتاً پس از رقابتی فشرده به مبلغ ۲/۸ میلیون دلار به فروش رسید. این مجسمه در سال ۱۹۷۵ ساخته شده است. تخت‌جمشید برای موزه هنرهای اسلامی قطر خریداری شد. مجموعه عشاق هم گروه مهم دیگری از مجسمه‌های این هنرمند هستند که نمونه‌های برنزی آن بسیار بیشتر و در عین حال پیچیده‌تر از نمونه‌های سرامیک است. تناولی همواره با شور و اشتیاقی بی‌حد از حضور شخصیت فرهاد کوهکن در این دسته آثار سخن به میان آورده است.

